

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ————— ❁

احکام پریشکی

مطابق با فتاویٰ مرجع عالی قدر حضرت آیت الله العظمیٰ خامنه‌ای (عقد العالی)

فقه روز

وابسته به انتشارات انقلاب اسلامی

پیشگفتار

کتابی که در اختیار دارید حاوی مسائل مهم و مورد ابتلاء در موضوع پزشکی و مطابق با فتاوی مرجع عالی قدر حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای (مدظله العالی) است.

این اثر سوّمین مجلد از مجموعه کتاب‌های احکام موضوعی فقهی منطبق با فتاوی معظمّه است که توسط انتشارات فقه روز به طبع می‌رسد و بزودی مجلّات بعدی مجموعه‌ی مذکور نیز در موضوعات مختلف از جمله حج و سفر عرضه خواهد شد.

در این کتاب علاوه بر موارد موجود در رساله‌ی «اجوبة الاستفتائات»، استفتائات جدیدی نیز اضافه گردیده است.

این مجلد شامل مباحثی از قبیل احکام مربوط به عمل جراحی، احکام آموزش پزشکی، احکام وضو، نماز و روزه بیمار، احکام زایمان، احکام مربوط به سقط جنین، احکام تلقیح مصنوعی و... می‌باشد.

تدوین اثر بنحوی انجام گرفته است که نفع آن عام و بهره‌گیری از آن برای همگان آسان باشد. شایان ذکر است که دفتر استفتائات معظمّه این رساله را مورد تأیید و عمل به آن را مجزی اعلام نموده‌اند.

خداوند متعال به همه‌ی ما توفیق عمل به احکام دین مبین اسلام و تمسک به قرآن کریم و سنت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) و ائمه‌ی طاهرین (علیهم السلام) را عنایت فرماید.

و من الله التّوفیق

فهرست مطالب

۱.....	احکام مربوط به عمل جراحی.....
۱.....	اجازه‌ی عمل جراحی.....
۱.....	تأخیر عمل جراحی برای کسب اجازه‌ی بستگان بیمار.....
۲.....	انجام جراحی ضروری بدون رضایت بیمار.....
۲.....	انجام جراحی غیر ضروری به اصرار همراهان بیمار.....
۲.....	درمان‌های پرخطر برای تأخیر انداختن مرگ.....
۳.....	توقف زندگی بیمار بر عمل جراحی.....
۴.....	احکام اتانازی (قتل از روی ترحم).....
۴.....	تسریع در مرگ بیمار.....
۵.....	حکم بیمارکشی از روی ترحم.....
۵.....	تزریق مواد کشنده به انسان در حال مرگ.....
۵.....	کشتن بیمار مرگ مغزی.....
۶.....	احکام داروها و داروخانه‌ها.....
۶.....	تهیه‌ی داروهای ضروری از منابع حرام یا نجس.....
۶.....	وظیفه‌ی داروساز در مواقع ضروری.....
۶.....	ضمان کارکنان داروخانه در قبال تحویل دارو.....
۷.....	درمان با داروی موجب مرگ زودرس.....
۷.....	فروش داروی خطرناک بدون تجویز پزشک.....
۸.....	احکام آموزش پزشکی.....
۱۱.....	انجام تحقیقات پزشکی روی حیوانات.....

- ۱۲..... ضرورت یادگیری پزشکی برای بانوان
- ۱۲..... قرار دادن خود در معرض آزمایش‌های خطرناک، برای پیشرفت علم پزشکی
- ۱۲..... انجام آزمایش‌های پزشکی بر روی بیمار بدون اطلاع او
- ۱۲..... فاش کردن اسرار بیمار برای پیشرفت علم پزشکی
- ۱۳..... پژوهش در طب اسلامی
- ۱۳..... آموزش اقشار جامعه برای مبارزه با ایدز
- ۱۳..... لزوم یادگیری مسائل شرعی مورد ابتلا برای پیراپزشکان
- ۱۴..... دستورات غیرشرعی در مؤسسات پزشکی
- ۱۴..... معاینه بیماران غیر هم‌جنس در مراکز درمانی جهت آموزش
- ۱۵..... اختلاف در نظر استاد و تشخیص دانشجو برای انجام معاینه
- ۱۶..... احکام وضو، نماز و روزه
- ۱۶..... حکم وضوی شخصی که زخم، دمل و یا شکستگی در جلو سر یا پاها دارد
- ۱۶..... حکم نماز قضا برای شخصی که به اغما می‌رود
- ۱۶..... حکم کسی که در اثر ضعف یا سرگیجه نمی‌تواند نماز را ایستاده بخواند
- ۱۷..... نماز خواندن با خون «هموروئید» (بواسیر)
- ۱۷..... استفاده از آمپول‌های غیرضروری برای روزه‌دار
- ۱۷..... حکم به دهان بردن وسایل دندان‌پزشکی برای روزه‌دار
- ۱۷..... استفاده از اسپری برای شخص روزه‌دار مبتلا به آسم
- ۱۸..... تنقیه با چیز روان برای روزه‌دار
- ۱۹..... احکام زایمان
- ۱۹..... جلوگیری از بارداری
- ۲۱..... جلوگیری از بارداری زنی که در معرض خطر است
- ۲۱..... وظیفه‌ی شخصی که خود را عقیم کرده
- ۲۱..... حق تقدم در عقیم کردن زوجین
- ۲۲..... جلوگیری از بارداری با «آی.یو.دی»
- ۲۲..... کنترل جمعیت
- ۲۲..... سزارین زنی که توانایی زایمان طبیعی دارد
- ۲۲..... عمل جراحی که مستلزم کشته شدن مادر یا جنین برای زنده ماندن دیگری
- ۲۳..... حکم کیفیت گذاشتن «آی.یو.دی» توسط پزشک
- ۲۳..... عمل «واکتومی»
- ۲۳..... بستن لوله‌های رحمی
- ۲۴..... جلوگیری از بارداری بدون اجازه‌ی شوهر

.....	احکام مربوط به سقط جنین	۲۵
.....	سقط جنین به خاطر حفظ آبرو	۲۹
.....	حکم سقط جنین	۲۹
.....	کتمان ناقص بودن جنین از والدین	۲۹
.....	سقط جنینی که به نظر پزشک حتماً می‌میرد	۳۰
.....	دیه‌ی جنینی که به دستور مادر، سقط شده	۳۰
.....	وجوب پرداخت دیه بر مباشر سقط	۳۰
.....	ملاک در جواز سقط جنین	۳۰
.....	از بین بردن تعدادی از جنین‌ها برای حفظ بقیه	۳۱
.....	خارج کردن زود هنگام جنین از رحم مادر برای نجات جان او	۳۱
.....	سقط عمدی جنین	۳۲
.....	احکام تلقیح مصنوعی	۳۳
.....	بانک اسپرم	۳۶
.....	تخمک‌های باقی مانده در آزمایشگاه	۳۶
.....	روش‌های برداشت تخمک از زن	۳۶
.....	استفاده از تخمک زن اجنبی با وجود تخمک ضعیف زوجه برای باروری	۳۷
.....	استفاده از اسپرم مرد اجنبی برای لقاح با تخمک در آزمایشگاه	۳۷
.....	تلقیح مستقیم اسپرم اهدایی مرد اجنبی به داخل رحم زن	۳۷
.....	محرمیت نوزاد دختر و پسری که از طریق لقاح اسپرم مصنوعی در رحم زن متولد شوند	۳۸
.....	محرمیت نوزاد دختر و پسری که از طریق لقاح اسپرم مصنوعی در رحم مصنوعی متولد شوند	۳۸
.....	احکام تغییر جنسیت	۳۹
.....	جواز تغییر جنسیت	۳۹
.....	تغییر جنسیت افراد دو جنسی	۴۰
.....	تغییر ژنتیکی جنین انسان	۴۰
.....	تعیین جنسیت جنین با رژیم غذایی	۴۰
.....	احکام تشریح میت و پیوند اعضا	۴۱
.....	تشریح جسد مسلمان در صورت نبود جسد کافر	۴۶
.....	تشریح جسد برای تشخیص جرم	۴۶
.....	دیه‌ی تشریح میت مسلمان	۴۶
.....	وصیت مسلمان بر تشریح جسد یا اهدای اعضا	۴۷

۴۷	تشریح مرده‌ی مشکوک.....
۴۷	تجسس در اسلام میّت برای تشریح.....
۴۷	نگاه به جسد نامحرم و لمس آن در زمان تشریح.....
۴۸	تشریح جسد مسلمان.....
۴۸	تشریح جسد مسلمان اعدامی.....
۴۸	تشریح جسد بی‌وارث.....
۴۸	خرید جسد کفار.....
۴۹	تشریح جسد مجهول‌الهویه.....
۴۹	پیوند اعضای حیوانات به انسان.....
۴۹	پیوند اعضای مسلمان به غیر مسلمان و برعکس.....
۴۹	اهدای اعضای غیر اصلی انسان.....
۵۰	پیوند اعضای مرده.....
۵۰	گرفتن پول در برابر اهدای عضو.....
۵۰	طهارت و نجاست اعضای پیوندی.....
۵۰	وجوب اهدای عضو در صورت عدم ضرر.....
۵۲	احکام ختنه.....
۵۳	احکام مماثل.....
۵۵	معاینه‌ی پزشکی توسط نامحرم برای کنترل سلامتی.....
۵۵	نگاه به جسد هم‌جنس و غیرهم‌جنس.....
۵۵	محرمیت پزشک غیرمماثل برای درمان نازائی.....
۵۶	مراجعه به پزشک نامحرم در موارد ضروری.....
۵۶	مراجعه‌ی روستائیان به پزشک نامحرم.....
۵۶	برهنه کردن بیمار برای حفظ حالت استریل اتاق عمل.....
۵۷	کمک مرد به زن در حال زایمان.....
۵۷	حجامت کردن نزد نامحرم.....
۵۷	قرار دادن «نورپلانت» توسط پزشک نامحرم.....
۵۸	مراجعه بیمار زن به دندان‌پزشک مرد.....
۵۹	احکام خون.....
۵۹	انتقال خون بین مسلمان و غیرمسلمان.....
۵۹	فروش خون.....
۵۹	تزریق خون از زن به مرد یا بالعکس و یا از کافر به مسلمان.....
۶۰	احکام نجاست.....

- ۶۰ اطلاع دادن نجاست وسایل پزشکی به بیمار
- ۶۰ نجاست وسایل بیمارستان‌های بلاد غیراسلامی
- ۶۰ استفاده از نخ بخیه‌ی تهیه شده از حرام گوشت
- ۶۱ خون‌ریزی در حال اعمال جراحی دهان
- ۶۱ ورود مجدد وسایل پزشکی نجس به داخل دهان
- ۶۱ تماس دست با الکل طبی
- ۶۱ نجس بودن الکل طبی
- ۶۱ تماس با خون خشک شده روی زخم
- ۶۲ تماس با بافت‌های مرده مجاور عضو زنده
- ۶۲ تطهیر دندان مصنوعی در دهان
- ۶۲ حکم خونابه‌ی محل زخم
- ۶۲ حکم خون‌مُرده‌ی زیر ناخن یا زیر پوست
- ۶۲ نجاست سوزن سرنگ در عمل خون‌گیری
- ۶۳ تطهیر خون با پنبه‌ی آغشته به الکل
- ۶۳ حکم استخوان بیرون زده از بدن
- ۶۳ حکم لمس عضوی از بدن انسان زنده که خشک شده و فاقد روح است
- ۶۴ احکام حق طبابت و گواهی پزشکی
- ۶۴ حق طبابت و گواهی پزشکی
- ۶۴ دریافت حق طبابت قبل از بهبودی بیمار
- ۶۴ دریافت حق طبابت از بیماری که بهبود نیافته
- ۶۵ دریافت حق طبابت و عمل جراحی قبل از انجام کار
- ۶۵ نوشتن گواهی پزشکی
- ۶۵ صدور گواهی نادرست برای بیمار
- ۶۵ مطالبه‌ی مبلغ اضافی از بیمار بابت عمل جراحی
- ۶۷ احکام ضمان
- ۶۷ ضمان ضرر ناشی از حساسیت دارویی بیمار
- ۶۷ ضمان لطمات وارده بر بیمار در حین درمان وی
- ۶۸ ضمان لطمات وارده از طرف دستیاران پزشک
- ۶۸ ضمان لطمات وارده شده به بیمار بدون تفریط پزشک
- ۶۸ ضمان لطمه به بیمار در اثر توصیه‌ی دارو توسط افراد معمولی
- ۶۹ ضمان ایجاد عارضه به جنین در صورت بی‌اطلاعی پزشک از حاملگی بیمار
- ۶۹ ضمان پزشک متخصص و دانا در صورت فوت بیمار

- ۶۹ ضمان لطمه به بیمار توسط دستیاران به علت عدم حضور استاد
- ۷۰ ضمان لطمه به بیمار در صورت انجام نشدن عمل جراحی به خاطر ناتوانی در پرداخت هزینه
- ۷۱ احکام مسائل متفرقه‌ی پزشکی
- ۷۱ انجام عمل استمناء جهت بررسی وضعیت اسپرم‌ها
- ۷۱ جراحی بینی و گوش
- ۷۱ استفاده از «هیپنوتیزم»
- ۷۲ استفاده از «هیپنوتیزم» جهت درمان بیماری
- ۷۲ فاش کردن اسرار بیمار برای بستگانش در موارد ضروری
- ۷۲ دادن پرونده‌ی پزشکی بیمار به سایر پزشکان
- ۷۲ کسانی که فقط از نظر پزشکی زنده‌اند
- ۷۳ استفاده از سلول‌های بنیادین برای مقاصد درمانی
- ۷۳ استفاده از میوه‌های ژنتیکی
- ۷۳ شبیه‌سازی حیوانات
- ۷۳ روکش طلا و پلاتین دندان
- ۷۴ ترک معالجه‌ی بیمار روانی خطرناک
- ۷۴ نبش قبر مشکوک
- ۷۴ استفاده از گوشت حرام برای درمان بیماری
- ۷۴ جراحی بیماری که عمل جراحی تأثیری در طول عمر او نداشته باشد
- ۷۵ وظیفه‌ی پزشک در خصوص تشریح عوارض و ضایعات عمل جراحی برای بیمار
- ۷۵ وجوب رو به قبله کردن بیمار محتضر
- ۷۵ لزوم جداسازی بیماران نامحرم در بخش مراقبت‌های ویژه
- ۷۵ استعمال سیگار توسط پزشک حین عمل جراحی
- ۷۶ اطلاعاتی که پزشک حین معالجه‌ی بیمار به آن دست می‌یابد
- ۷۶ مسئولیت گروه پزشکی جهت کمک به انجام فرایض دینی بیماران
- ۷۶ انجام اقدامات درمانی توسط پزشک صرفاً جهت انتفاعات مادی